

Jak se učím cizí jazyk?

Cizí jazyk se učíš nejen ve škole, ale i doma, když se připravuješ na vyučování a děláš domácí úlohy a také tehdy, když jsi s rodiči nebo kamarády v cizině, kde posloucháš cizí jazyk a mluvíš jím. Při učení používáš různé způsoby a vykonáváš mnohé činnosti, které ti přitom pomáhají. V následující tabulce najdeš některé z nich. Zamysli se nad tím, jaké používáš (**P**) a jaké z nich nepoužíváš (**N**) a zakřížkuj je. Pokud některé z nich nepoužíváš, nevadí. Můžeš si je však někdy vyzkoušet a třeba zjistíš, že i když se učíš trochu jinak, jde ti učení lépe.

Tabulka, kterou vyplníš, není vyhodnocována, slouží jako informace pro Tebe. Můžeš se o tom pobavit i s paní učitelkou/panem učitelem v hodině cizího jazyka nebo se svými spolužáky. Žádný ze způsobu učení není nejlepší, vždy záleží na tom, co Tobě nejlépe vyhovuje.

1. POSLECH

1.1. Když nerozumím vyslovovaným hláskám

	P	N
Snažím se zapamatovat si výslovnost neznámé hlásky nebo slova, které slyším.		
Všímám si slov a hlásek, které se v cizím jazyce vyslovují podobně jako v češtině.		

1.2. Když nerozumím tomu, co slyším:

	P	N
Snažím se zaměřit na to, co mne zajímá.		
Snažím se sledovat tón hlasu mluvčího (např. smutný, rozhněvaný, uklidňující, veselý).		
Snažím se zachytit důležitá slova.		
Snažím se zachytit slova, která se opakují.		
Při rozhovoru si všímám gestikulace a mimiky mluvčího, abych mu lépe porozuměl/a.		
Požádám toho člověka, aby hovořil pomaleji.		
Zeptám se.		
Zkusím odhadnout význam z toho, kde a jak ten člověk stojí a jak se pohybuje.		
Snažím se odhadnout význam podle tónu hlasu mluvčího (např. smutný, rozhněvaný, uklidňující, veselý).		
Snažím se odhadnout význam z toho, co jsem už slyšel a čemu jsem rozuměl.		

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1.3. Když si chceš co nejvíce procvičovat poslech:

	P	N
Poslouchám zahraniční rádio.		
Poslouchám písničky v cizím jazyce.		
Dívám se v televizi na filmy v cizím jazyce.		
Sleduji cizojazyčné filmy s titulky v cizím jazyce.		
Chodím do kina na filmy, kde se mluví cizím jazykem.		
Poslouchám audio-nahrávky na internetu v cizím jazyce.		
Chodím na divadelní představení v cizím jazyce.		
Poslouchám doma nebo v zahraničí, když se kolem mne mluví cizím jazykem.		

2. MLUVENÍ

2.1 Když si chceš procvičovat mluvení v cizím jazyce:

	P	N
Procvičuji si výslovnost slov, dokud je neumím správně vyslovovat.		
Učím se nazpaměť básničky a krátké texty a říkám si je nahlas.		
Procvičuji si gramatiku, když mluvím.		
Říkám si nová slovíčka nahlas.		
Napodobuji způsob, jak mluví rodilí mluvčí.		

2.2 Když si chceš procvičovat mluvení s jinými lidmi:

	P	N
Snažím se začínat rozhovory, když jsem v zahraničí na prázdninách, na výletě nebo se setkám doma s rodilým mluvčím.		
Snažím se napodobovat, co říkají rodilí mluvčí.		
Snažím se často klást otázky při rozhovoru.		
Připravuji si, co budu říkat.		
Požádám člověka, se kterým mluvím, aby mě při mluvení opravoval.		

2.3 Když si nemohu vzpomenout na slovíčko nebo výraz, který chceš říct:

	P	N
Řeknu to slovo česky.		

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zkusím to říct v jiném cizím jazyce.		
Přímo se člověka, se kterým mluvím, na slovo zeptám.		
Snažím se to říct jinak.		
Zkusím vyjádřit chybějící slovíčko rukama nebo tělem.		

3. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

3.1 Když se chci zlepšit ve čtení v cizím jazyce:

	P	N
Snažím se co možná nejvíce číst v cizím jazyce.		
Čtu v cizím jazyce to, co mne zajímá a baví.		
Čtu si v cizím jazyce pro zábavu.		
Vyhledávám si méně obtížné texty ke čtení.		

3.2 Když chci lépe rozumět tomu, co čtu:

	P	N
Podtrhávám si části, které se mně zdají důležité.		
Označuji části textu různými barvami.		
Text rychle projdu, abych zjistil/a, o čem pojednává.		
Text čtu několikrát.		
Dívám se na nadpisy, podnadpisy.		
Zamýšlím se nad tím, co bude v textu následovat.		
Pokud jsou u textu obrázky, dívám se na ně a čtu text.		
Při čtení textu si dělám poznámky o tom, co jsem přečetl/a.		
Po přečtení textu si zkontroluji, jak jsem mu rozuměl/a.		

3.3 Když nerozumím tomu, co čtu:

	P	N
Použiji slovník pro vyhledání neznámého slovíčka.		
Pokouším se odhadnout význam neznámého slova z částí textu.		
Když nerozumím textu, požádám někoho o pomoc.		

4. PSANÍ

4.1 Když si chci procvičovat psaní:

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

	P	N
Píši si slovíčka.		
Píši si poznámky v cizím jazyce.		
Ve vyučování si dělám poznámky v cizím jazyce.		
Dopisuji si v cizím jazyce s jinými lidmi.		
Píši svým známým e-mail, chatuji s nimi v cizím jazyce.		

4.2 Když chci, abych se v psaní zlepšil/a:

	P	N
Vyhledám si k tématu informace (např. i na internetu).		
Připravuji si, co budu psát.		
Používám slovník.		
Po určité části psaní přeruším a zkontroluji si správnost napsaného.		
Napsaný text ještě jednou přepíši, aby byl správný.		
Používám pro kontrolu pravopisu a gramatiky počítačové programy.		
Po napsání textu požádám někoho o jeho kontrolu.		
Zapisuji si chyby a jejich opravu do sešitu.		

4.3 Když si nemohu vzpomenout na správný výraz:

	P	N
Snažím se to napsat jiným způsobem.		
Použiji výraz z jiného jazyka.		
Použiji výraz z češtiny a dodám koncovky cizího jazyka.		
Požádám někoho o pomoc.		

5. SLOVNÍ ZÁSoba

Když se učím, procvičuji a opakuji slovíčka:

	P	N
Slovíčka se učím s pomocí kartotéky slovíček, kdy si jednotlivé výrazy píšu na zvláštní kartičky.		
Slovíčko si nejen zapíšu, ale i vyslovím nahlas.		
Zapisuji si slovíčka v celých větách.		

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Představuji si nová slovíčka v mysli.		
Při učení se delším slovům si je rozdělím na části, které znám.		
Snažím se vybavit si situaci, při které jsem slovíčko poprvé viděl/a, četl/a nebo slyšel/a.		
Slovíčka si opakuji pravidelně.		
V různých situacích si popisuji předměty, jevy, pocity apod. v cizím jazyce, abych si zopakoval slovíčka (např. při nákupu v obchodě si v duchu popisuji věci v košíku).		
Pro mne obtížná slovíčka a slovní spojení si zapisuji zvlášť na kartičky a umísťuji je na dobře viditelná místa (na pracovním stole, nástěnce apod.)		
Nejprve si slovíčka projdu.		
Později si opakuji dříve naučená slovíčka.		

6. GRAMATIKA

Když se učím, opakuji a procvičuji gramatiku:

	P	N
Ověřuji si pravidla v gramatických příručkách.		
Vyhledávám ke gramatickému pravidlu další příklady v textech.		
Hrajeme v hodinách cizího jazyka gramatické hry.		
Učím se nazpaměť gramatická pravidla a příkladové věty.		
Mám vlastní sešit na gramatiku a gramatická cvičení.		
Porovnávám pravidla cizího jazyka s pravidly jazyka českého.		
Porovnávám pravidla cizího jazyka s pravidly jiného cizího jazyka.		
Procvičuji si samostatně gramatiku na počítači.		
Učím se gramatiku tak, že pravidla vysvětluji spolužákům.		
Připravuji gramatická cvičení pro spolužáky.		
Gramatiku si procvičuji v gramatických cvičeních.		

7. PŘEKLAD A PŘEMÝŠLENÍ V CIZÍM JAZYCE

Když překládám do cizího jazyka a myslím v něm:

	P	N
Při čtení textu v cizím jazyce si některé části pro lepší porozumění překládám do češtiny.		
Než něco řeknu nebo napíšu v cizím jazyce, připravím si to v češtině a poté přeložím.		

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Snažím se porozumět mluveným i psaným textům bez překladu do češtiny.		
Snažím se přemýšlet jen v cizím jazyce.		

Literatura:

VLČKOVÁ, K., PŘIKRYLOVÁ, J. *Dotazník strategií učení cizích jazyků: verze pro žáky ZŠ, verze pro žáky SŠ*. [cit. 8.8.2010]. Podle COHEN, A.D., OXFORD, R.L., CHIO, J.C. *Young Learners' Language Strategy Use Survey*. 2002.

Dostupný z <http://www.nuov.cz/ae/dotaznik-strategii-uceni-cizimu-jazyku>

CHUDAK, S. *Lernerautonomie fördernde Inhalte in ausgewählten Lehrwerken DaF für Erwachsene. Überlegungen zur Gestaltung und zur Evaluation von Lehr- und Lernmaterialien*. Possener Beiträge zur Germanistik. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2007.

JANÍKOVÁ, V. *Učíme se učit cizí jazyky*. Brno: Masarykova univerzita, 2008.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY